

Maturitní témata

Předmět	Sociální péče (SPE)
Forma zkoušky:	Ústní
Studijní obor:	Sociální činnost 75-41-M/01 – sociálněsprávní činnost
Školní rok:	2021/2022
Třída:	S4A,B,C

---

1. Zákonné vymezení sociální péče

- základní charakteristika SPE a zařazení do systému
- pilíře, charakteristika, odlišnosti, shoda
- základní prameny práva a jejich charakteristika
- rozsah péče
- základní sociální situace a základní kritéria při poskytování dávek a služeb
- hmotná nouze
- cílové skupiny
- formy pomoci
- současné trendy v oblasti sociální péče
- návaznost na ostatní obory

2. Péče o rodinu - funkční rodina

- pojem rodina
- struktura a charakteristika současné rodiny
- funkce rodiny
- socializace a její etapy
- vývojové fáze rodiny
- stádia rodinného soužití
- typy rodin
- funkční rodina
- autorita x autoritářství, diferenciacie autority
- druhy pomoci poskytované funkčním rodinám

3. Péče o rodinu – dysfunkční rodina

- pojem dysfunkční rodina
- poruchy rodiny, příčiny (rodinné krize)
- typy rodin
- charakter dysfunkční (klinické) rodiny
- typy dysfunkčních rodin
- charakteristika jednotlivých dysfunkčních rodin
- hlavní typy práce s dysfunkčními rodinami
- instituce, které vstupují do kontaktu s dysfunkční rodinou

4. Rodina a rozvod

- prameny práva
- definice rozvodu, příčiny
- důsledky rozvodu
- stádia rozvodu
- nevhodné chování rodičů
- právní úprava rozvodu a úprava poměrů po rozvodu
- porozvodová pomoc a její cíle
- rodinné poradenství, přístupy poradců
- konkrétní zařízení

5. Formy náhradní rodinné péče

- prameny
- historie náhradní péče
- pojem sirotek, osiřelé dítě, právně volné dítě
- pěstounská péče (vznik, zánik, typy, pěstoun, děti, dávky, práva a povinnosti)
- osvojení (osvojitel, osvojenec, vznik, zánik, typy, práva a povinnosti)
- poručnictví (poručník, podmínky)
- opatrovnictví (opatrovník, podmínky)

6. Formy náhradní nerodinné péče

- prameny práva
- historie náhradní péče
- kojenecké ústavy
- dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické a výchovné ústavy
- hospitalismus, psychická deprivace
- domy na půli cesty
- pozitiva a negativa nerodinné ústavní péče

7. Sociálně - právní ochrana dětí

- prameny práva
- charakteristika sociálně-právní ochrany
- cílové skupiny
- zásady SPOD
- pomoc rodičům i dětem
- orgány SPOD
- personální obsazení OSPOD, vedení dokumentace, mlčenlivost
- preventivní a poradenská činnost
- zařízení

8. Sociální služby I.

- charakteristika, zařazení do systému
- prameny práva
- cílové skupiny
- poskytovatelé sociálních služeb (státní a neziskový sektor)
- formy služeb
- klasifikace služeb a jejich charakteristika
- financování
- registrace sociální služby
- management kvality sociálních služeb a standardy
- konkrétní sociální služby a zařízení

9. Sociální služby II.

- komunitní plánování sociálních služeb
- žádost o přijetí do pobytové služby, podmínky přijetí do zařízení
- náležitosti smlouvy o poskytování sociální služby
- přijetí uživatele a poskytování pobytové služby
- vedení dokumentace, základní pojmy
- individuální plánování a jeho pozitiva
- složení pracovního týmu IP a pravidla pro vedení dokumentace IP
- konkrétní sociální služby a zařízení

10. Péče o zdravotně znevýhodněné občany

- příčiny zdravotního znevýhodnění
- druhy postižení dle druhu a vzniku
- postavení české společnosti k osobám se zdravotním znevýhodněním
- pracovní uplatnění
- socializace a integrace
- pyramida potřeb
- péče o tělesně postižené (příčiny, konkrétní příklady, zásady jednání, integrace, léčba, služby)
- péče o mentálně postižené (příčiny, konkrétní příklady, prevence, inkluze, zásady jednání, služby)
- péče o smyslově postižené (příčiny, konkrétní příklady, integrace, zásady jednání, služby)

11. Sociální dávky a služby pro zdravotně znevýhodněné občany

- prameny práva
- jednorázové a opakující se sociální dávky (druhy, podmínky, žádost, využití)
- průkaz osoby se zdravotním znevýhodněním (způsob členění, konkrétní výhody, onemocnění opravňující k výhodám, žádost, osoba žadatele, průběh řízení, kontaktní místo)
- sociální služby (druhy, podmínky, financování)
- konkrétní zařízení a jejich činnost

12. Péče o seniory

- demografie
- postavení seniorů ve společnosti, ageismus
- senior, stáří, stárnutí, znaky stáří, vědy o stáří
- rizikové skupiny, rizikové situace
- vyrovnání se se stářím, zásada 5P
- bio-psycho-sociální změny ve stáří
- potřeby seniorů a jejich uspokojování
- násilí na seniorech (druhy, prevence, pomoc)
- současné trendy

13. Služby a dávky pro seniory

- zařazení mezi formy pomoci
- přehled zařízení a služeb (domácí, ústavní)
- financování služeb
- sjednání sociální služby
- smlouva o poskytnutí služby, nemoci vylučující přijetí
- typy pomáhajících
- zásady jednání
- nemoci, s nimiž se lze v zařízeních setkat
- jednorázové a opakující se dávky, charakteristika

14. Péče o umírající

- pojmy smrt, umírání, terminální stádium, paliativní péče, druhy smrti
- mýty o smrti a umírání
- proces a fáze umírání (podle Kübler-Rossové)
- potřeby umírajících, pyramida potřeb
- zásady jednání s umírajícími
- eutanazie x péče o umírající (pro a proti)
- vývoj postojů k nevléčitelné nemoci
- typy eutanazie
- pohledy na eutanázii v ČR a ve světě
- právo na důstojnou smrt

15. Paliativní péče

- charakteristika paliativní péče
- historie paliativní péče
- potřeba péče
- typy péče
- překážky v naší p. p.
- paliativní péče x eutanazie
- hospic (charakter, cílová skupina, podmínky přijetí, poskytované služby, financování)
- formy hospicové péče
- konkrétní zařízení

16. Organizace a řízení v oblasti sociální péče

- prameny práva
- orgány SPE a jejich činnost (MPSV, kraje, obce, ÚP, OSSZ, MSSZ, ČSSZ)
- vzdělání a celoživotní vzdělávání pracovníků, osobnostní charakteristika a odborné kompetence
- metody sociální práce
- sociální šetření
- postup při řízení o dávku a službu (řízení z strany klienta a organizace, sankce, příslušné orgány, kritéria, uvést konkrétní příklad dávky a služby)
- nestátní neziskové organizace, jejich činnost a působnost v oblasti SPE

17. Terénní sociální práce

- charakteristika a cíle terénní práce
- historie streetwork v ČR
- zakotvení v zákoně
- druhy terénní práce
- cílové skupiny a konkrétní forma pomoci
- znaky terénní práce a fáze práce streetworkera, činnosti
- nejčastější rizikové skupiny a konkrétní formy pomoci
- poskytovatelé a financování
- projekty a terénní práce v ČR

18. Pomáhající a klient

- charakteristika sociální práce
- základní etické zásady
- Etický kodex sociálních pracovníků
- požadavky na osobnost pracovníka v sociálních službách
- náplň práce sociálního pracovníka a pracovníka v sociálních službách
- typy klientů a typy pomáhajících
- první kontakt s klientem
- sociální anamnéza, diagnóza klienta
- specifika pomáhajících profesí (syndrom vyhoření, prevence vyhoření)
- typy intervence

19. Charitativní a humanitární organizace

- souvislost se SPE
- historie české charitativní a humanitární činnosti
- mimořádná událost
- formy, typy a principy humanitární intervence
- dobrovolnictví, dobrovolnická centra
- zásady práce
- české a mezinárodní organizace a jejich činnost
- neziskový sektor

20. Sociální péče v praxi

- výběr 3 konkrétních zařízení (dle praxe)
- zařazení zařízení z praxe podle:
- cílové skupiny, formy pomoci a zařízení
- poskytované služby a jejich charakter
- práce pomáhajícího, typy přístupů, etické zásady
- financování služeb a zařízení
- standardy kvality sociálních služeb
- vlastní doporučení pro zlepšení kvality služeb